SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1518

av Camilla Hansén m.fl. (MP)

Möjlighet för fler att åka tåg i Mälardalen, Örebro och Värmland

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra möjligheten för fler att åka tåg i Mälardalen, Örebro och Värmland och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Satsningen på att kunna åka tåg mellan Oslo och Stockholm på under tre timmar, Oslo–Stockholm 2.55, är en viktig satsning för att minska utsläpp från flyget och öka möjligheterna att åka tåg som går i tid regionalt längsmed hela sträckan. Regeringen ska säkerställa att Oslo–Stockholm pekas ut som en viktig korridor i EU:s tåginfrastruktur och att medfinansiering från EU kan utgöra en väsentlig del av investeringen för detta.

En av insatserna som behövs för att korta restiden mellan huvudstäderna som också gör storregional nytta är att bygga ut Mälarbanan närmast Örebro till dubbelspår. En arbetspendlare kan korta sin restid mellan Stockholm och Örebro med 20 minuter, och kapaciteten ökar på flera sätt om det finns dubbelspår på Mälarbanan. Om man dessutom gör det möjligt att öka hastigheten går det att ytterligare korta restiden, vilket gör att resan Örebro–Västerås–Stockholm kan gå på 1 timme och 15 minuter.

En annan insats som kortar restiden mellan huvudstäderna och som också gör storregional nytta är att bygga ut Värmlandsbanan med dubbelspår och att bygga Nobelbanan. Den utbyggnaden är nödvändig för att nå målet Oslo–Stockholm 2.55, och gör dessutom storregional nytta när den förbättrar möjligheten till arbetspendling med tåg från Örebro västerut mot Kristinehamn, Karlstad och Värmland. Många tar nu bilen mellan Örebro och Karlstad, istället för att ta tåget som tar två timmar och har ett byte, skulle få möjlighet till snabb och enkel tågpendling som kortar restiden till ca 33 minuter. Det har stor betydelse för arbetspendlingen i regionen. Lokaliseringsutredning för Nobelbanan har genomförts under våren 2026 och nästa steg är en järnvägsplan för detaljplanering med exakt sträckning och tekniska detaljer.

Att pendla mellan Västerås och Karlstad med tåg på rimlig tid utan byten skulle vara en stor förändring som ger nya möjligheter till såväl kompetensförsörjning som turism och kulturupplevelser. Inom regionen Karlstad–Örebro–Västerås–Eskilstuna bor 1 miljon människor som knyts närmare varandra när tågresandet underlättas.

Tyvärr är nationell plan för 2026–2037 en besvikelse för arbetspendlare i hela regionen från Karlstad genom hela Mälardalen ända till Stockholm, samt för de resenärer som flyger i brist på hållbara alternativ när tåget är för långsamt och opålitligt. Trots påvisade vinster för både resenärer och klimat bromsas satsningen. Det som krävs nu är att regeringen tar ledarskap och kommer överens med Norges regering om att knyta våra huvudstäder närmare varandra genom en gemensam lokaliseringsutredning för Gränsbanan mellan Oslo-Arvika. Om inget görs kommer sträckan vara kraftigt överbelastad år 2045.

I vårt aktuella omvärldsläge med ett säkerhetspolitiskt läge som gör att vi behöver bygga hela vårt land starkt. Miljöpartiet står bakom en historisk upprustning av både det militära och civila försvaret. Men ett land byggs inte motståndskraftigt när krisen eller kriget är ett faktum, utan det görs innan. Det gäller såväl sjukvård som livsmedelsförsörjning och järnvägsspår. Snabba och säkra tågförbindelser mellan Stockholm och Oslo kommer att tjäna oss väl varje dag, och stärka vår beredskap såväl civilt som militärt.

Dubbelspår på Mälarbanan, att bygga Nobelbanan och dubbelspår på Värmlandsbanan är bra exempel på när förbättringar av en regional del av en längre sträcka gör stor nytta både för lokala resenärer och för det övergripande målet: att kunna åka tåg snabbt, bekvämt och hållbart mellan Stockholm och Oslo så att de ohållbara flygresorna blir överflödiga.

Camilla Hansén (MP)

Annika Hirvonen (MP) *Gurgin Bakircioglu (MP)*

Mursal Isa (MP)